

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 174

Maribor, torek 4. avgusta 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din.

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Med ruševinami pogorišča v Rušah

Veličasten in grozen pogled na razdejanja požara — Dramatični prizori med reševalnim delom — Pospravljanje pogorišča, naborno delo pri čiščenju ruševin — Tvornica obratuje normalno

Maribor, 4. avgusta.

Nad lepo Dravsko dolino je zopet legel mir, ki ga moti le tu in tam petje škripancev in zateglo škripanje težko naloženih kmečkih voz. Voz drči nemoteno po beli cesti proti Rušam, ki se belijo iz zelenja v nasprotju z včerajšnjim jutrom, ko smo se morali od časa do časa ustavljati zaradi številnih požarnih bramb, ki so bržle s svojimi avtomobili in vozovi proti ogroženim objektom tovarne za dušik v Rušah. Izginile so tudi gruče Rušanov, ki so včeraj s skrbečimi obrazi sprejemale sleshernika, ki je prihajal iz tovarne ter ga vpraševale, ali še obstoji nevarnost eksplozije in če bo tovarna še lahko obratovala. Le tu in tam sloni ob hišnih vratih kaka žena, ki čita »Jutra« in se veseli, da bo ostal njen mož ali sin lahko še tudi v bodoče pri sicer tako trdo zasluženem kruhu.

Pred vratmi tovarne nas sprejme vratar, ki je danes ves miren in spokojen. Po kratkih formalnostih in razgovoru z inženjerji korakamo preko obširnega dvorišča, od katerega zopet odmeva zamlkva pesem strojev, ki delajo s polno paro, da nadoknadijo zalogo in izpolnijo že dobljena naročila. V velikem poslopju sijajo plameni iz mogočnih električnih peči, v katerih žgo karbid in izdelujejo dušična gnojila. Sto parov rok streže strojem, ki grme, da se tresejo šipe v visokih oknih.

Nič manj rok pa ni na delu, da odstranijo ruševine včerajšnje katastrofe.

Pogled na pogorišče

Je veličastno grozen. Človeku se zdi, da stoji kje na bojiščih v zapadni Franciji, kjer so ohranili v spomin poznim rodovom ruševine iz velike borbe. Daleč na okoli diši po zogljenem lesu, prepojenem z vodo. S tem duhom pa se meša ostril vonj karbida in neprijeten duh po ožganih vrečah ter rezki vonj dušičnih gnojil.

Kolik je bil obseg katastrofe, je pravzaprav mogoče pregledati šele danes. Skoro 360 metrov dolga fronta je

ena sama gigantska razvalina,

iz katere se dvigajo ogromne skladovalnice železnih bobnov, napolnjenih s karbidom, ki jih je na tisoče in tisoče. Med njimi še vedno tli in tu in tam sika kak prižgani plamen, ki je tlel v ogorkih velikih tramov, na katerih je slonela strešna konstrukcija skladišč. Proti nebu se dvigajo

še vedno rahli kolobarji sinjemodrega dima,

ki priča, da še vedno tli med vrstami karbidnih bobnov, katerih pa še ne morejo prestaviti, ker se še niso dovolj ohladili. Baš ta tleči ogenj je povzročil včeraj popoldne veliko skrb vodstvu tovarne pred nevihto, ki je zadivjala nad Dravsko dolino okoli 15. ure. Bati se je bilo, da se bo

užgal z zrakom pomešan karbidni plin, ki je uhajal iz bobnov, v katerih se je tvoril, ko je pričela pronicati vanje deževnica. K sreči pa so pločevinasti bobni tako hermetično zaprti, da so prestali

vso silno vročino ter se samo napeli, ne pa popokali, da bi prišla do njih deževnica. Počilo je samo nekaj bobnov, ki so res med viharjem z velikim pokom eksplodirali.

To pa so bili le posamezni slučaji.

Za vsak primer pa so bili ukrenjeni vsi varnostni ukrepi ter je tudi orožništvo ustavilo ves promet v okolici tovarne, dokler je trajal nalič. Sedaj bodo pričeli delavci s pregledovanjem bobnov s karbidom, ki jih bodo odprli, da ugotovijo, ali je karbid poškodovan, odnosno, ali so sodi dovolj hermetično zaprti, da ne pride do njih vlaga.

Okoli pogorišča je

posuto vse z ogorelimi

in začrnelimi hlodi, ki so jih izvlekli izmed vrst karbidnih bobnov, da odtegnemo hrano še eventualno tlečim ogorkom. Treba je preskakovati preko njih, kakor preko barikad. Z njimi pa so pomešani deli železnih strojev, ostanki viseče železnice, ki bodo kvečjemu dobri še za staro železo. Poleg ruševin leže tudi veliki kupi pločevine, kolobarji razne žice, železne traverze, v vročini zvijugane železne spojke in še tisoč drugih predmetov od ostankov lopat za vsipanje umetnih gnojil pa do prežganega noža za rezanje papirja.

Industrijske tire, ki so bili včeraj zverženi, kakor bi padale med nje letalske bombe, so tekom včerajšnjega dne in današnje noči

izmenjali z novimi tračnicami,

da lahko odvažajo sproti material, ki ga pobirajo iz ruševin. Tako stoji pred najboljši poškodovano vkladalnico ob izgoreli rampi, od katere je ostalo samo še nekaj prečnih tramov, vagon, na katerega nalagajo ostanke sedmih elektromotorjev, ki so gonili šivalne in polnilne stroje ter vagonček za visečo železnico.

Vsi so razdejani

tako, da je mogoče le po njihovi obliki uganiti, kaj so bili pred požarom. Nakladajo jih očrneli in očividno zelo izmučeni mošje.

Stopil sem k njim ter se zapletel z enim v razgovor. Bil je to Josip Ulaga, ki je bil med prvimi reševalci. S tovariši je splezal na streho velike mešalnice za dušična gnojila ter napeljal pod vodstvom inž. Solarja

prvo cev z vodo,

katere je naperil proti ognjišču požara v vkladalnici. Jedva pa je brizgnil prvi snop vode proti divjajočim plamenom, že so zaorili klici na koncu skladišč, da se je pojavil ogenj že pri daljnovodu. Vsi zaprepašeni so ugotovili, da je potreboval ogenj dobrih 10 minut, da se je razširil od ognjišča preko 260 metrov dolge fronte do daljnovoda. Med tem je pričel goriti že celo rob strehe mešalnice, na kateri je stal Ulaga v družbi Elgeneria Feliksa, Grahernika in Ruperta.

Vročina je bila tako strašna,

da so se morali polivati z vodo, da se ni vnela na njih obleka. Poleg tega jih je dušil še dim, ki je bil tako gost, da niso videli drug drugega, čeprav so stali po par korakov drug od drugega.

Dramatičen je bil tudi prizor, ko je v zadnjem hipu rešil iz že gorečega skladišča, kjer so pričeli že padati na tla prvi ogorki gorečih tramov, skladiščnik Čuček, skladiščne tekoče knjige iz pisarne. Jedva je dobro stopil iz morja dima in plamenov, ko se je med silnim truščem

podrlo nad 80 kvadratnih metrov strehe, ki bi ga pokopala pod seboj, če bi se le še trenutek mudil v skladišču.

S koliko silo je divjal požar, se vidi najlepše v vkladalnici, kjer so kot pest debeli železni križi v oknih vsi zverženi. Steklo ni imelo časa popokati, nego se je stopilo ter se cedilo po steni, kjer vise sedaj steklene sveče, kakor pozimi led od streh. Na robih oknic pa so cele grude stekla,

podobnega mizarskemu kleču.

Med pepelom, ki je še sedaj vroč in v katerega se človek udara do gležnjev, je našel včeraj neki inženjer toplomer, ki so ga rabili pri pečeh in meri toploto do 200 stopinj Celzija. Bil je zviti v kolobar kot bi bil iz žice. Med ogorki

leže deli dveh dragocenih strojev za avtomatično tehtanje vreč in avtomatično šivanje. Železni deli so docela prežagani in zviti na vse mogoče načine. Na kraju, kjer je stalo par sto vreč dušikovega gnojila, so samo kot velike krtine visoki kupi izgorale neprijetno dišeče mase, iz katere se dvigne še tu in tam rumen kolobar dima. Turoben je pogled na vrsto silosov, ki stoje in leže kot ranjeni giganti pod 10 metrov

visoko porušeno steno,

katere so potegnili za seboj. Njih črna masivna mamutska trupla štrle iz ruševin kot predpotopne zveri, preprežena z ostanki zveznih stopnic, tekočega traka in viseče železnice. Navalu plamenov jih je kljubovalo od 16 samo 6, ki stoje še vedno trdno ob steni, katera pa je tako razpokana in zdelana, da se

lahko vsak hip sesuje.

Od velikih sušilnic in ventilatorjev so ostali samo še začrneli dimniki, ki štrle proti nebu kot očrneli drogovi zastavi. Od pisarne v vkladalnici je ostala na steni samo še črna lesena tabla, na kateri so še imena poslednje skupine delavcev. Kjer so stale peči, je samo še nekaj kosov opeke in več železnih sit za pepel. V kraju, kjer so stale mize in police za vrvice za šivanje vreč in plombami, je samo še nekaj ostankov ožganih vrvic in pojklenele pločevinaste plombe.

Pred skladiščem št. I nalagajo delavci ostanke 30.000 vreč od katerih

ni niti ena cela.

Mnoge med njimi še vedno tle, ter morajo delavci z lopatami dušiti tleče ostanke vreč. Nabrali so jih že velik kup, ki pa še vedno raste. Od dveh vagonov desk ni ostalo drugega kakor ogromen kup svetlosivega pepela. Večja skupina delavcev dela zasilno streho nad ogromnim kupom nitrofosfata, ki ga je nad 200 vagonov, da ga

očuvaljo pred dežjem,

ki bi lahko povzročil nov kemičen proces, pri katerem bi pričel goriti ta silen kup.

Na enem od stebrov skladišč, ki so se v vročini skoro vsi sesuli ali prežgali v apno, je ostala še električna žarnica, ki je za čudo cela sredi vsega opustošenja.

V skladišču za apno, koks in les stoje globoke luže vode,

po katerih plavajo ostanki lepenke od strehe, ožgana bruna in deli polsežganih vreč. Tu podirajo sedaj delavci ostanke zgorele strehe, ki se rušijo med ropotom v globino, kjer padajo v črno kalužo, ki pokriva vse zidane in kak meter in pol pod zemljo globoke prostore.

Brzojavne vesti

Pred odhodom dr. Brüninga v Rim

RIM, 4. avgusta. Uradno se potrjuje, da prispeta nemški državni kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius v petek v Rim. Nemški veleposlanik dr. Schubert se bo obema ministroma peljal do italijanske meje nasproti. Pri pogajanjih v Rimu se bo razpravljalo o sledečih predmetih: o razorožitvi, carinski uniji, reparacijah, evropskem gospodarskem položaju in o skupnem delovanju pri Društvu narodov. Kakor poročajo listi, bo kancelar dr. Brüning o priliki svojega obiska v Rimu povabil tako ministrskega predsednika Mussolinija kakor tudi zunanjega ministra Grandija, da čimprej posetita Berlin.

Položaj v Nemčiji

BERLIN, 4. avgusta. Po zadnjem izkazu Nationalbanke se je njena devizna zaloga povečala za 100 milijonov mark. Ker se je obtok bankovcev zvišal za 250 milijonov, se je zlato kritje znižalo od 40 na 36 odstotkov.

Vlada namerava razbremeniti žitno tržišče s pospeševanjem izvoza rži in koruze. Oni izvozniki, ki dobe izvoznice, morejo za protivednost izvoženega žita uvažati razno blago.

Požarne nesreče

SOLUN, 4. avgusta. V veliki tvornici za cigarete »Ardito« je nastal včeraj požar, ki je vpepelil vse poslopje. Škoda znaša več milijonov. Rešiti ni bilo mogoče nič.

TUNIS, 4. avgusta. V taborišču afriškega topničarskega polka v Manamahu je nastal velik požar, ki je vpepelil več skladišč z municijo. Škoda znaša 20 milijonov frankov.

Brezposelnost na Dunaju

DUNAJ, 4. avgusta. Stanje podpiranih brezposelnih oseb na Dunaju je v drugi polovici meseca julija naraslo za 2139 na 88.611. S tem je stanje za 15.433 višje kakor lani, ko je brezposelnost v enaki časovni dobi narasla samo za 507.

Naše nove specialke

V pokrajinskem proučevanju Slovenije najvažnejše povojno delo so nove jugoslovanske specialke, katere je letošnje poletje izdal Vojni geografski institut kraljevine Jugoslavije v Beogradu.

Strokovno je podal splošno sliko našega Vojnega geografskega instituta in naših specialk že V. Bohinec. Danes samo nekaj zunanji opomb. Zasluga načelnika našega Vojnega geografskega instituta, g. generala Štefana Boškoviča je, da je znal takoj po veliki vojni organizirati na novo precejšen kader domačih pa tudi ruskih vojaških topografov in za njih delo utemeljiti vzorni in moderni Vojni geografski institut, ki s svojim novim poslopijem na Kalimegdanu (otvorjeno ob 50letnici beograjskega vojno-geografskega instituta 1928) karakteristično pozdravlja tujca, ki se bliža iz Zmuna Beogradu. Po končani vojni je pričel naš reorganizirani Vojni geografski institut, potem ko je ustanovil baze in položaj začetka vertikalnih merjenj, morske gladine, tam, kjer so specialna kartiranja še manjkala in kjer so bila topografska in kartografska snimanja še močno nesigurna, v Južni, Severni Srbiji in v Črni gori; vzporedno s tem pa sodelovanje pri mednarodnem merjenju meridijana. In že 1927. leta je načelnik Boškovič presenetil udeležence prvega kongresa jugoslovanskih geografov s popolno izdajo specialk za vse ozemlje Severne, Južne Srbije in Črne gore; že 1. 1925 pa je prvi kongres slovanskih geografov in etnografov z veseljem vzel na znanje prve jugoslovanske specialke iz povojne dobe. Ko je bilo ogromno delo v Srbiji in Črni gori končano, je prestopil Vojni Geografski institut svoje delovanje v bivše avstro-ogrske dele Jugoslavije; in tu je prišla kot prva na vrsto Slovenija.

Zadnja tri leta je delal Vojni geografski institut od maja do novembra v terenu Slovenije, kjer je bila tudi komanda, in sicer v Dobovi pri Brežicah. Z delom na terenu so bila preizkušena in kontrolirana vsa merjenja bivšega avstro-ogrskega vojaškega geografskega instituta na Dunaju, ki je izdal vse naše dosedanje specialke in generalke; na ta način in potem ponovnega podrobnega kartiranja je bilo reambulirano vse slovensko ozemlje. Kot rezultati reambulacij iz leta 1929 so izšle pred mesecem dni tri specialke: Cerknica, Ljubljana in Celje. Ostale karte (Bled, Velikovec, Slovenjgradec, Maribor, Rogatec, Novo Mesto in Vrhnika) pa predstavljajo reambuliranje večinoma iz leta 1930 in bodo izšle kot izgleda prihodnje leto.

Naše nove specialke se ločijo od starih predvsem po merilu. Mesto prejšnjega 1:75.000 imamo sedaj manjše merilo 1:100.000. Medtem ko so avstrijske specialke merile v smeri vzhod-zahod 30' in v smeri sever-jug 15', merijo nove specialke v vzporedniški smeri 30' in v poldnevniški istotako 30'. Ali z drugimi besedami: nove jugoslovanske specialke obsegajo v vzporedniški smeri razdaljo skoro 40 km, v poldnevniški pa 55 km, tako da prikaže nova jugoslovanska specialka površino od približno 2200 km², proti nekaj nad 1400 km² na dunajskih specialkah.

Druga novost je prikazanje terena in kultur. Črtkanje poleg izohips na vsakih 100 m je odpadlo; zato pa je relief še bolj plastično prikazan potom rjavkastih izohips na vsakih 20 m, od katerih pa je zopet povdajeno izčrtana izohipsa vsakih 100 m. Povdajamo pri tem, da imajo nižinski deli kot n. pr. Posavina itd. izohipse celo na vsakih 5 m ter da se razdalja za 20 m med izohipsami uporablja za gorske pokrajine, med katere pripada naravno tudi naša Slovenija. Eno barvnost starih specialk nadomestijo na novih vodovja v modri, v nežno zeleni barvi pa gozdne kulture, poleg katerih ostanejo travniške in poljske kulture bele. Istotako so bele visokogorske puste, samo s to razliko, da je tu visokogorski teren predstavljen po posrečeni kombinaciji izohips in ostenjave. Z gostejšimi izohipsami in delno ostenjavo visokogorskih pust je postala morfologija terena nazornejša, vsled barvno podanih kultur pa so tako morfološke, kot kulturne edine mnogo preglednejše in enotnejše. S tem postanejo črni topografski znaki, pa tudi pisava, mnogo očitnejši.

dekorativno lepo skladajo s celo pokrajinsko sliko.

Ponovno merjenje v terenu z novimi in točnejšimi aparati, ki so večinoma konstrukcija načelnika Vojnega geografskega instituta Boškoviča, je podalo tudi nove slike, ki pridejo malo do veljave v pokrajinskih horizontalah ali v geomorfologiji in se pokažejo šele v višinah.

Krajevne napake obstojajo, a so redke. Posebno važnost zadobijo nove specialke v zvezi s pisavo krajevnih imen. Slovenci kot čudna »gens filologica« nismo mogli nikoli priti na jasno s pisavo krajevnih imen. Nove specialke so prevzele mednarodni način pisave, kjer se piše iz več besed sestojeca krajevna imena v vseh sestavinah z veliko začetnico. Pred novimi specialkami je isto že izvedel na zemljevidu Dravske banovine (v založbi Učiteljskega doma) mariborski kartograf Slavoj Dimnik. Že v predvojni dobi pa je isto stališče zagovarjal Josip Tomišek kot jezikoslovec. Z novimi specialkami pa je za geografse rešeno končno vprašanje, da se krajevna imena pišejo v vseh svojih sestavinah veliko. S tem preidejo Slovenci v pisavi krajevnih imen k mednarodnim običajem s splošno in praktično rešitvijo.

Med geografskimi deli, katere je dobila Slovenija v podvojni dobi, pomenijo največji napredek naš nove specialke. Želimo samo, da bi čimprej izšle še ostale, posebno pa še v zvezi s tem, da bi naše specialke prišle tudi v javno razprodajo. Našim znanstvenikom in turistom bi bile sigurni vodniki, številnim tujim turistom, zlasti avstrijskim, nemškim ali češkim, pa bodo to najlepši dokumenti sodobne Jugoslovanske kulture.

Styriacus.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Današnji številki »Večernika« smo priložili položnice in prosimo vse cenjene naročnike, da nam naročnino, v kolikor je niso še poravnali, čim prej nakažejo, da jim bomo mogli list nemoteno še nadalje pošiljati. Vsem pa, ki letos (od 1. jan. do 31. jul.) še niso poravnali naročnine, bomo primorani list ustaviti.

Uprava »Večernika«.

Ljudsko gibanje.

Meseca julija je bilo rojenih v Mariboru 109 otrok in sicer 67 moškega in 42 ženskega spola, umrlo je 45 oseb, porok je bilo 23.

Mariborski peki v Gradcu.

Mariborski peki so priredili minule dni s svojim pevskim in tamburaškim odsekom društveni izlet v Gradec, kjer so obiskali tamošnjo tovarniško organizacijo, koje pevski odsek je slavil 40letnico obstoja. Mariborčane je ob prihodu v Gradec pozdravil kombinirani pevski zbor vseh graških delavskih pevskih društev, mariborski peki pa so zapeli mogočno doneči »Slavnostni pozdrav« v slovenskem jeziku. Zvečer je bil komerz in so Mariborčani zapeli »Vasovalca« in »Nocoj je pa lep večer« od Adamiča. Narodno hrvaško »Cigani« je moral na splošno željo občinstva zbor ponoviti. Splošno pozornost je vzbujal tamburaški odsek, čegar veseli komadi so želi obilo odobravanja. Drugi dan se je vršil v novo-izgrajeni dvorani delavske zbornice velik pevski koncert pri katerem so mariborski peki peli narodno »Je pa davi« z bariton-solo, in »Francica«. Številni publiki je slovenska pesem očitno ugažala, kajti odobravanja kar ni hotelo pomehati. Mariborska organizacija pekov je s to ekskurzijo ponovno pokazala, da ne goji samo stanovsko zavest med člani, ampak tudi lepo slovensko pesem, s katero hoče seznaniti tudi nemški narod onkraj naših mej.

Na drž. realni gimnaziji v Ptuj.

se bodo vršili popravni in vsi ostali izpiti od 24. avgusta do 1. septembra. — Učenci, ki žele vstopiti v I. razred, naj vložijo od 24. do 26. avgusta prošnje za priprave k sprejemnemu izpitu, opremljene s šolskim izkazom in rojstnim listom. Sprejemni izpiti se bodo pričeli 27. avgusta ob pol 9. dop. Vpisovanje dijakov (-inj) se bo vršilo od 1. do 5. septembra. Razpored izpitov in vpisovanja je objavljen na oglasni deski.

Mariborski in dnevi drobiž

Velik požar v Hotinli vasi.

Med veliko nevihto in silnim nalivom je včeraj, okrog 4. popoldne, udarila strela v veliko gospodarsko poslopje veleposelnika Janeza Sušca v Hotinli vasi. Požar je mahoma objel vse poslopje, domači gasilci so mogli rešiti le živino, ki je bila že močno omamljena od dima. Na kraj nesreče so prihiteli tudi gasilci iz Rač, Hoč in Frana. Razen poslopja so zgoreli tudi vsi vozovi in 8 svinj. Škoda znaša nad 100.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino. V veliki nevarnosti so bila tudi sosedna poslopja, ker je pihal močan veter.

Čast komur čast.

Včeraj ste objavili o zborovanju tukajšnje krojaške zadruge poročilo, katero izzveni kot nekaj očitek brezplodnih osebnih sporov v času, ko zadržno članstvo najbolj rabi zaščite s strani svojih organizacij. Da so ti spori le plod osebnih ambicij, da pa velik del zadržnega članstva pojmuje dolžnosti zadržnega vodstva povsem drugače, dokazuje naslednje poročilo: Na tistem, skoro neopaženo sta se dne 10. julija pričela v Mariboru dva šesttedenska krojaška prikrojevalna tečaja v zgradbi dekliske meščanske šole v Miklošičevi ulici, moški in damski oddelki. Udeležba je izredno lepa in obiskujejo moški tečaj 4 samostojni obrtniki, 15 pomočnikov, 1 pomočnica, damski tečaj pa 5 samostojnih obrtnikov in obrtnic, 1 pomočnik in 25 pomočnic. Poučuje naš najboljši strokovni učitelj g. Knafeč Alojzij, ki ga je dala na razpolago banska uprava. Pouk se vrši dnevno od 17.—21. ure. Za prireditelje tečajev sta se potrudila obrtni pospeševalni urad in zadržni načelnik g. Kosar. Kdor opazuje točnost mladega krojaškega in šiviljskega naraščaja pri obiskovanju in njegovo pozornost med poukom v soparni učilnici v času, ko se njihovi tovariši in tovarišice šetajo po ulicah ali hladijo v vodi, ta mora priznati, da imamo vsekar tudi v krojaški stroki v Mariboru precej pametnega naraščaja, ki misli na svojo bodočnost in napredek mnogo bolj nego na zabavo in osebne spore. Čast taki mladini!

Grobovi.

Pretekli teden so v Mariboru umrli: Justina Žižek, roj. Brinovec, šoferjeva soproga, 27 let; Roza Moscher roj. Lang, zasebnica 73 let; Henrik Zeichen, delavec, 57 let; Andrej Bombek, železničar, 60 let; Ludvik Verdnik, delavec, 67 let; Friderik Gutschy, dijak, 22 let; Miroslav Sijanec, profesor, 62 let; Nikola Bensa, orožni mojster, 59 let; Josip Sagač, zasebnik, 72 let. V bolnici so umrli: Ivan Žitnik, Josip Pivec, Ana Zima, Edvard Mlakar, Tomaž Krainc, Gregor Karnpoš, Vladimir Sturm, Mihael Berdovnik in Jurij Kokol.

Izpremembe posesti v Mariboru.

Adela Stumpf, soproga spediterja, je kupila od trgovca Franca Oblaka hišo v Tomšičevi ulici št. 6 za 279.000 Din; Jurij in Josipina Jamšek hišo v Kocenovi ulici 4 za 97.520 Din; Ivanka Ratej in Mara Čurin od Ivana Zieline hišo v Dušanovi ulici 10 za 128.000 Din; Ana Hödl od trgovca Jakoba Preaca hišo na Betnavski cesti 37 za 100.000 Din in Jernej Fiedler od Juliane Berce hišo na Radvanjski cesti št. 10 za 270.800 Din.

Prva megla.

Davi ob prvih jutranjih urah je objela Maribor in okolico izredno gosta megla. Prvi avtomobili so morali prižgati luči. Močno avgustovo solnce je prvo znanilko bližajoče se jeseni kmalu pregnalo. Megla je zapustila na nasadih prav izdatno roso.

Dobrovti.

Olepševalno društvo je priredilo v nedeljo, dne 2. t. m. veliko tombolo, ki je bila jako dobro obiskana. Krasno žensko kolo bo podaril svoj boljši polovici Josip Ekart iz Dobrovec, moško kolo svojem možu Marja Erjavec iz Skok, s posteljno garnituro se bosta ponašala Josip Terantura, čevljar v Podovi in Marija Viher v Slivnici, klobase bo delala Elizabeta Vuk iz Skok, ki je zadela debelega prašiča, za zimo pa je založena s kučvom Terezija Dolinar iz Sv. Miklavža.

Občinski oblasti

najno priporočamo, naj ukrene vse potrebno, da bi bolje škropili Tattenbachovo ulico, ki je za vozila poleg Aleksandrove ceste gotovo najbolj prometna ulica v mestu. V noči od 31. julija na 1. avgust je prevažalo podjetje cirkusa vso noč svoje težke vagone po tej ulici v precej hitrem tempu. Ropot je bil velikanski in hiše so se tresle, da ni bilo mogoče spati vso noč. O priliki prihodnjega cirkusa naj se poskrbi, da se kaj takega ne ponovi več!

Poroke.

Pretekli teden so sklenili v Mariboru zakonsko zvezo: Ivan Čibej, mizar in Frančiška Lulik, dninar Štefan Černivec in Matilda Nerat ter čevlarski mojster Franc Sinkovič in Štefanija Novak, zasebna uradnica.

Fram.

Veliko tombolo priredi v nedeljo 9. avgusta ob 3. popoldne Olepševalno in tujskoprometno društvo v Framu. Pripravljeni so jako praktični in dragoceni dobutki, kakor: celotno pohištvo za spalnico, vredno nad 4000 Din, 1 kolo, 700 Din v gotovini, 1 prašič, 35 kg bučnega olja, več sežnjev drv, nad 150 kg fine moke, in nad 300 malih in večjih daril od domačinov in raznih tvrdk v vrednosti do 20.000 Din. Karte po 3 Din. V slučaju slabega vremena se bo vršila tombola 15. avgusta.

Drobiž iz Radvanja.

V petek smo položili k večnemu počitku 75 letnega zasebnika Vernika Ludvika. Naj mu bo lahka radvanjska zemlja! — Naša novo ustanovljena sokolska četa vidno napreduje. Ves mesec so se pripravljali in v nedeljo so poleteli k sosednim bratom iz Razvanja ter nastopili pri članskih prostih vajah, članice skupno z razvanjskimi tovarišicami, deca pa s posebno točko. Vsi so želi mnogo odobravanja. — Sokolska četa Radvanja ima v sredo ob 19. uri v šoli svoj sestanek, ki je obvezen.

Nezgoda dveh kolesarjev.

S kolesa sta padla 15-letni Stanko Verzel in 18letni Henrik Dobnik. Prvi si je znatno poškodoval desni laket, drugi pa si je ranil obe roki. Oba ponesrečenca sta morala na reševalni postaji iskati prve pomoči.

Skupil jo je.

Star znanec reševalne postaje in bolnice, 20letni Franc Nudi iz Pobrežja, ki rad izziva ljudi, je bil zopet »napaden«. Tokrat ga je neki neznanec, katerega je očitno nadlegoval, ranil z nožem v levo pleče. Prizor se je odigral pred Štokovo gostilno. — Ranjenca je reševalna postaja prepeljala v splošno bolnico.

Nezgoda pri delu.

V Spodnjih Hočah je med delom padel 45-letni posestnik Karl Golob tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo nad kolonom. — Ponesrečenca so prepeljali včeraj v bolnico.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefove« grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolenje organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove« vode ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Srečke za III. razred državne razredne loterije

so prispele in jih igralci lahko zamenjajo v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru.

Samci in male obitelj

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Štokovem trgu 6.

Čitajte

„VECERNIK“

Tragedija v cirkusu

POŽIRALEC OGNJA, POŽIRALEC MEČEV, METALEC NOŽEV IN CIRKUŠKA LJUBEZEN.

V nekem potujočem cirkusu, ki je pred kratkim nastopil v Barceloni, se je odigrala tragedija, kakršna je mogoča le med potujočimi ljudmi.

Hčerka cirkuskega podjetja, ki je nastopala kot plesalka in krotilka živali, je bila zaročena s požiralcem ognja. Njena ljubezen pa je pričela izhlajevati v trenutku, ko sta vstopila v cirkusko službo dva brata Romanonesa, od katerih je nastopal eden kot požiralec mečev, drugi pa kot metalec nožev. To je požiralec ognja silno zabolelo in je prišel takoj premišljevati, kako bi se čim bolj maščeval nad svojo nezvesto ljubico. Sklenil je priateljstvo s požiralcem mečev, v katerega se je njegova zaročenka strastno zaljubila, kakor da bi bila ena duša in eno telo. Ko je izvajal požiralec mečev svoje umetnosti, je hodil požiralec ognja kot clown po maneži, delal svoje dovtype in zasmehoval požiralec mečev, da obdrži občinstvo pri dobri volji. Istočasno je jahala hčerka cirkusa na krasnem konju elegantno po maneži in je nastala tako cirkuska slika, kakršna živi v domišljiji otrok.

Za temi nedolžnimi predstavami pa je bila skrita smrt. Kako se je pokazalo, je mislil požiralec ognja in clown samo na to, kako bi se na čim bolj neopažen način čim bolj krvavo maščeval. Potrepal je med svojimi izvajanjem na smešen način požiralec mečev po rami in bil pri tem seveda silno previden, kajti požiralec mečev pri njegovem nevarnem delu ne sme nihče motiti.

Ko pa je napočil večer in trenutek, ki se mu je zdel primeren, je po nedolžnih dovtipih nenadoma z vso silo udaril na meč, ki ga je imel požiralec mečev v ustih. Nato je zdirjal hladnokrvno po maneži, kakor da se ne bi nič zgodilo.

Požiralec mečev se je nekaj časa opotekal, nato pa se je zgrudil nezavesten na tla. Clown ga je hotel potem še bolj osmešiti s tem, da se je prišel na enak način opotekati in se je končno tudi sam zgrudil. Njegova zaročenka je medtem jahala po maneži. Tudi občinstvo ni nič opazilo, ker je smatralo vso stvar kot navaden trik artistov.

Nenadoma pa je prišel iz vrat v manežo s strahovito silo mož, ki je zadel požiralec ognja sredi v obraz. S strašnim krikom se je zgrudil požiralec ognja na tla. Vse to se je zgodilo v nekaj trenutkih. V tem hipu je skočil metalec nožev v manežo ter je dvignil svojega brata, iz čegar ust je curljala kri in je bil že na pol mrtev.

Šele sedaj je uvidelo občinstvo, da se je pravkar odigrala strahovita tragedija. Metalec nožev namreč že nekaj dni ni imel v clowna zaupanje. Vedel je, da je bil clown zaročen s hčerko ravnatelja in je zato svojega brata ponovno svaril, naj se ji nikar ne približuje, ker bi prišel lahko v konflikt s požiralcem ognja. Toda njegov brat se je na vse opomine le smejal in izjavil, da se clowna čisto nič ne boji in to tembolj, ker ima deklica pravico, da sama odloči, katerega si hoče izbrati.

Metalec nožev je izjavil, da je od tega dne budno, vendar vedno z največjim strahom pazil na vsako kretnjo clowna, da bi takoj posegel vmes, ako bi hotel požiralec ognja napraviti njegovemu bratu kaj žalega. Napad pa je bil izvršen tako nepričakovano in tako zavrtno, da se je mogel šele po izvršenem zločinu z dobro namerjenim nožem maščevati nad zavrtnim in zvijačnim požiralcem ognja in clownom.

Praznik Jug. gasilske zveze

Nedeljski kongres Jugoslovenske gasilske zveze v Mariboru se je pretvoril v pristrčno manifestacijo jugoslovenske misli in ljubezni do bližnjega, ki je tako lepo utelešena v pokretu naših vrljih gasilcev. Na zbor, ki je potekel v največjem redu, je prihitelo z vseh strani Dravske banovine lepo število delegatov, ki so pozorno sledili poročilom funkcionarjev zveze.

Skupščino je otvoril starosta g. Josip Turk ob 10. uri dopoldne ter jo pozdravil v imenu starešinstva g. Jernej Vengust, drugi podstarosta Ljudevit Musek in osrednji tainik Fran Pristovšek. Za bansko upravo je pozdravil zbor naših vrljih gasilcev referent za gasilstvo g. Kristan Fran. Precej začudenja je vzbudilo dejstvo, da ni bila zastopana na tako važnem zborovanju naših gasilcev mestna občina, ki je sicer tako naklonjena mariborskemu prostovoljnemu gasilnemu društvu.

V pozdravnem govoru se je spominjal starosta g. Josip Turk v preteklem letu preminulih članov, zlasti pokojnega Holčka Ignaca, župnega staroste v Trbovljah. Med burnim odobravanjem je prečital nato pozdravne brzojavke Nj. Velikanstvu kralju, ministrskemu predsedniku, generalu Živkoviču in banu dr. Marušiču.

V priznanje zaslug, ki so si jih pridobili v delu za gasilstvo, je skupščina soglasno izvolila za častne člane sledeče gasilske veterane in pobornike: gg.: Vezerja Gezo iz Martianca, Antona Cernerja iz Kamnika, Josipa Širca iz Zalca, predsednika Jugoslovenskega vatrogasnege saveza Marijana Heržiča iz Djačova, Antona Drašlerja iz Borovnice, Janke Sajovica iz Kranja in inž. Menšika, predsednika avstrijske gasilske zveze na Dunaju.

Tajniško poročilo o delu zveze je podal g. Pristovšek, ki je prečital tudi blagajniško poročilo. Preteklo leto je bilo zelo plodovito ter je bila organizacija v polnem razmahu. Sestavljenih je bila cela vrsta važnih organizacijskih predlogov, ki so bili izvedeni deloma neposredno v organizaciji sami, deloma pa predani pristojnim oblastvom v odobrenje.

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imela zveza v preteklem letu Din 251.555 dohodkov in 189.238 Din izdatkov. Podporni sklad je izplačal na podporah onemoglim gasilcem in vdovam 117.700 Din. Odsek za samopomoč pa je imel 279.539 Din dohodkov in 230.347 Din izdatkov. Ker vlada za ta velevažen odsek še vedno premalo zanimanje, je sklenila skupščina, da naj odločujejo v bodoče o zadevah samopomoči samo člani tega odseka, ne pa vsi člani gasilskih društev.

Sprejetju poročil ostalih odsekov so bile sprejete še nekatere smernice za pospešitev dela teh odsekov. Za poglobitev dela bo v kratkem otvorjena tudi pisarna zveze na Miklošičevi cesti. Za poslovno leto 1931-32 je bila določena članarina 4 dinarjev za vsakega člana. Po sprejetju raznih predlogov o tehnični izpopolnitvi našega gasilstva je bil med burnim odobravanjem zopet izvoljen za starosto dosedanj veljezaslužni voditelj naših gasilcev g. Josip Turk, ki se je s pristrčnimi besedami zahvalil za izkazano zaupanje ter izjavil, da bo tudi v bodoče posvetil vse svoje sile delu za procvit našega gasilstva.

Kralj Boris kot reševalec

Ribiški čoln, v katerem je bilo šest izletnikov, je zašel pred Varno v silen vihar. Zaman se je boril proti ogromnim valovom. Bila je že nevarnost, da se vsak čas prevrne in da valovi zagrnejo izletnike. Kralj Boris, ki je z bližnjega gradu Evksinograd opazoval boj žensk in otrok z valovi, se je takoj, ko je postal položaj kritičen, odpeljal s svojim motornim čolnom na odprto morje in se srečno preril, čeprav z veliko težavo, do ogroženega čolna. Sprejel vse izletnike v svoj čoln in jih tako rešil sigurne smrti. Kraljevo dejanje, ki se je nato vrnil v svoj grad, je izzvalo po vsej Varni velikansko navdušenje.

Sokolstvo

Sokolski praznik v Zrečah

Prijazna vasica Zreče pri Konjicah je bila v nedeljo odeta v slavnostno razpoloženje. Mladi zrečki Sokol je tokrat prvič javno in uspešno nastopil z vsemi svojimi oddelki. Pokazal je sadove svojega neumornega delovanja, ki ga je vršil med letom v telovadnici. Tiho in skromno in brez hrupa je bilo to prizadevanje, a zato tem vztrajnejše in uspešnejše.

Po je prisopihal vlak z rdečimi srajcami na okrašeno postajo, se je po kratkem pozdravu razvila pestra povorka z železničarsko godbo iz Zidanega mosta na čelu.

Točno ob pol 16. se je na lepo okrašenem telovadnem prostoru — last br. Kračuna — pričel nastop, ki je bil pod vodstvom br. načelnika učitelja Unferdorbnia in sestre načelnice, učiteljice Verbekeve prav dobro izveden. Pričela je ljubka ženska deca z vajo na petje. Nastopila sta moški in ženski naraščaj, oba z dobro izvedenimi prostimi vajami ter pozneje tudi na orodju prav sigurno. Slehernemu so privabile na lice smeh izvirne raznoterosti dece, tako moške kot ženske. Presenetilo nas je veliko število (56) strumno nastopajočega članstva in postavile so se dobro tudi članice. Domače so nastopile pozneje na bradlji (kar se je prvič videlo letos v našem okrožju), koniške pa s posebnimi vajami s siti. Za orodno telovadbo članov (drog, bradlja) je na vse navzoče v klenih besedah spregovoril za domače društvo brat Winter, za njim pa za župo br. dr. Ervin Mejak. S pozdravi na našega vladarja, našega prvega starešino, kot celo vladarsko hjšo je bil dobro pripravljen telovadni nastop lepo zaključen.

Sledila je ob zvokih železničarske godbe ter domačih taburašev pod vodstvom šol, upravitelja br. Mravljaka prosta zabava... Častitamo Zrečanom k njih Sokolskemu prazniku! Častitamo jim tembolj, ker so v našem okrožju in gotovo daleč naokrog edini, ki so si že v prvem letu svojega obstoja priborili lepo telovadnico z orodjem in novim gledališkim odrom ter prostorno letno telovadišče. Zdravot!

Sport

Zaključki glavne skupščine LNP.

Ukine se zavarovanje igralcev pri zavarovalnici; prihranjeni denar se skupno z drugimi dohodki, ki so bili v to svrhu določeni, naloži v poseben fond. Iz tega fonda se bodo koncem leta sorazmerno podeljevale podpore za zdravniške stroške za poškodbe v sledečem vrstnem redu: iz podsaveznih reprezentativnih tekem, iz podsaveznih tekem, iz ligaških tekem, za poškodbe iz prijateljskih tekem pa morajo skrbeti klubi sami. — Ukinejo se vsi dosedanj načelni sklepi in tolmačenja LNP in vsi pravilniki razen pravilnika o poslovanju MO.

Prehod v enotni prvi razred, odnosno izpad iz nlega se uredi tako, da odigra najslabše plasirani klub svojega mesta s prvakom lokalnega drugega razreda kvalifikacijsko tekmo. Končno je skupščina LNP naslovila na glavno skupščino JNS zahtevo, da se v bodoča tekmovanja po ligah uvrstijo trije slovenski klubi.

SK Železničar, nogometni odsek.

V sredo, dne 5. t. m. na igrišču važen sestanek prve in druge mladine. — Načelnik.

SK Železničar, težkoatletski odsek.

V petek, dne 7. t. m. na igrišču obvežen sestanek težkoatletske sekcije. Ker je na dnevnem redu dogovor glede nastopa v Zagrebu in proti Čehom, se pozivajo člani, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. Načelnik.

ISSK Maribor:SK Rapid.

Prihodnjo nedeljo bo po daljšem presledku na igrišču ISSK Maribora priateljska tekma med prvakom LNP in SK Rapidom.

Spominjajte se CMD

Prošnja za usmrnitev

Berlinski listi poročajo sledečo zanimivost: Trgovec Anton Gens, ki je bil svoječasno radi umora nekega detektiva obsodjen na smrt in pomiloščen potem v dosmrtno ječo, preživlja svojo kazen v kaznilnici v Remscheidu. Te dni pa je poslal justičnemu ministrstvu prošnjo, v kateri prosi, da naj se njegova pomilostitev v dosmrtno ječo zopet razveljavi ter izvrši nad njim smrtna kazen. Nenavadni korak moža, ki si ni hotel sam vzeti življenja, temveč si je zaželel, da ga spravi na drugi svet rabelj, je imel uspeh. Kakor poročajo listi, bo državno pravdnštvo v Frankfurtu, ki ga je pred leti obsodilo na smrt, sedaj proces proti njemu obnovilo.

Uzrok za izpremembo imena

K referentu za izpremembo imen je prišel neki gospod. Med obema se je razvil sledeči pogovor:

— Želite?

— Izpremeniti moram svoje ime!

— Dobro, toda ta stvar ni tako enostavna. Dovoljenje se dobi le v primeru, kadar gre za ime, ki izpostavlja nosilca splošnemu zasramovanju in zasmehovanju ter mu onemogoča njegov napredek. Kako pa se pišete.

— Moje ime je Zimmerbrand.

— Obžalujem, v tem primeru zakonite določbe ne pridejo v poštev.

— Gospod referent, vi mi morate brezpogojno pomagati, je zastokal gospod. Zamislite se samo v moj položaj. Nemogoče mi je telefonirati. Kadarkoli koga pokličem in rečem: »Tu Zimmerbrand!« mi vsakdo odgovori: »Potem ste napačno zvezani tu ni požarna bramba!«

Ogromne tatvine v francoskem arzenalu.

V Toulonu je aretirala policija štiri morilce in nekaj civilistov, ki so tekom letošnjega leta pokradli iz velikega moriškega arzenala v Toulonu za 12 milijonov frankov raznega blaga. Pričakovati pa je še novih aretacij.

Dobro uspela narodna veselice v Apačah

V nedeljo popoldne so doživele naše obmejne Apače kaj dobro uspelo svojo drugo narodno veselico, katero je priredila tamkajšnja Narodna Odbrana pod vodstvom mladega zdravnika g. dr. Pečeta. V zelenem gaju s eje na prostem zbralo mnogo naroda obeh jezikov. Slovenska pesem pojačenega pevskega zbora »Jadrana« iz Maribora je, kakor lani, tudi tokrat slavila svojo zmagoslavje. Med mnogobrojnimi narodom smo videli tam zbrane člane Nar. Odbrane, Sokola, kluba Meja, Jadranske straže, Slovenskega planinskega, Obrtnega, Trgovskega in več društev iz Apačke okolice. Radgonske ravnine, Slov. gorice in Murskega polja. Izletniki, katerih je bilo samo iz Maribora v omnibusih, avtlih in na motornih krog 70, hvatilo krasoto Slov. gorice, krasne razglede, bujno rast skrbno obdelane zemlje, visoko sadno in trtino kulturo; zdi se jim, da so Slov. gorice »šopek« na plašcu Jugoslavije. Ob vožnji v Apače se je »Jadrana« odložil spominu naših Radgonskih mučnikov na mostu preko Mure z dvema zboroma in s klici »Slava jim!« Narodna Odbrana v Apačah naj le nadaljuje s svojim jugoslovanskim delom, naša moralna pomoč zavrednega razumnštva in naroda ji ne bo izostala. —

Blaznež v cerkvi

V rimsko-katoliški cerkvi v Sarajevu se je te dni neznan mladenič nepričakovano slegel do golega. Zdirjal potem čisto nag pred oltar, prevrgel tamkaj vse sveče in pričel razbijati tudi po oltarju. Poklicali so takoj policijo, ki je moža le z največjo težavo ukrotila. Dognalo se je, da je bil neki 18letni umobolni slikarski pomočnik, ki je prebil preteklo noč kot brezposeln človek na policiji. Vernikov v cerkvi se je seveda polastila velika panika in so zlasti ženske in otroci takoj pobegnili, dočim so šli moški po policijo.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman

173

Toda v trenutku, ko je že upal ob strašnem utripanju srca, da izve važno novico o svoji hčeri, je zapazil, da drži mrljica v svojem naročju.

Žarnak se je bil vrnil v grad in se zgledal takoj pri Diani Poatješki.

Diana ga je pogledala vprašujoče.

»Storjeno je!« je odgovoril Žarnak.

»Vi ste junak... Povejte mi, kako je bilo...«

»Oh, bilo je kaj enostavno. Našel sem naprej D'Eseja, in mu očital bridko, zakaj nosi jopič od rdečega satina, dočim je moj od črnega baržuna. Bil je jako neščen, da je vzel moje očitke za zlo in tri minute nato sem mu pokazal s kvartnim kontrom, ki mu je sledila ravna prima, da je bilo zelo nespametno, jeziti se. Zdaj ne potrebuje reče niti črešnjerdečega niti črnega ne židanega in ne baržunastega jopiča več.«

Kakor brezčutna in trdosrčna je bila Diana Poatješka navadno, vendar se ni mogla ubraniti trepetu.

Tiho, s koncem ustnic, je vprašala:

»Kaj pa drugi?«

»Tudi z La Šatenjrejem je šlo vse dobro,« je nadaljeval Žarnak, »čeprav je bil nasprotnik resnejše sorte. Našel sem ga v umazani beznici: sam vrag vedi, kaj ga je bilo neslo tja, kajti vino je tam ostudno. Z eno besedo, našel sm ga tam; ko je pokazal krčmar obsojenja vredno namero, postreči mu pred menoj, sem zagrabil njegovo steklenico in ji strl vrat. Ubogi La Šatenjre je bil tako nespamet, da mi je zameril in moral sem mu poriniti jezo nazaj v trebuh s spretnim sunkom tegale bodala.«

Diana Poatješka se je zamislila.

»Strašen služabnik ste,« je dejala čez par trenutkov, ko jo je minila tista posebna sanjavost, ki navda zločinca, kadar je nepopravljivo dejanje gotovo.

Žarnak je hladno uprl oko v ljubimko prestolonaslednika Henrika.

»Madam,« je dejal, »jaz ne uvidim, kaj bi bilo tako strašnega v vsej tej reči. Priznava si vendar enkrat najine skrite misli. Kaj sem jaz? Roka, ki udarja, nič več. Vi, madam, pa ste um, ki zamišlja in snuje. In če je v smrti D'Eseja in La Šatenjreja kaj strašnega, se to nič ne tiče mene.«

»Dobro, dobro,« je odgovorila Diana Poatješka, ki se ji je že vračala hladnokrvnost, »bodite prepričani, da ne odklanjam svojega deleža. Tudi jaz imam svoje noči brez spanja, kakor imate vi svoje.«

Žarnak je odkimal z glavo. »Zdaj bosta pač dva strahova več — kaj zato?«

»Proketo ponižna strahova,« se je porogal Žarnak. »Navadna kanala... medtem ko pravi strah...«

»Molčitel!« je šepnila Diana Poatješka okrog sebe z grozo.

»Da, pravi strah!« je nadaljeval Žarnak, »Prikazen kralja, spomin Franca I... Kdaj želite, da vas začne plašiti v vaših nočeh?... Meni se mudi! Objubili ste mi, da postanem konetabel. Kadar postanete vi kraljica in jaz konetabel francoski, je potreba, da nese stari kralj svoje kosti počivat v Sen-Deni... Pot je zdaj prosta... treba je samo še dodati poslednji sunek.«

»Počakajva še nekaj dni...«

»Da, saj vem, kaj hočete reči. Vi menite, da je kralj bolan. Toda poglejte ga madam... Saj se vidno porahčuje...«

»A vendar je resnica.«

»Starost ne velja samo za to železno telo... In tudi, če je res tako, kakor ste mi dejali, in se ga je res lotila bolezen, mislim, da jo je premagal. Odveč je bilo, madam, polastiti se zdravila, ki mu ga je bil napravil dr. Rable...«

»Zdi se, da imate prav. Čas dejanja je napočil.«

»Ako počakava, da se vrne kralj v Pariz, je vse izgubljeno, madame.«

»Dovolj o tem,« je rekla Diana Poatješka z glasom, ki je pričal, da se je odločila za nekaj strašnega.

Žarnak jo je razumel in se naklonil.

»Kdaj hočete, da storiva poslednje ukrepe?« je zamrmral.

Diana Poatješka se je ozrla naglo okrog sebe, ali je nihče ne sliši: in ko se je prepričala, je odgovorila tiho:

»Obvestim Vas... Toda, že danes vam lahko povem kraj, kjer bo mogoče uspešno poizkusiti stvar...« Žarnak je željno nastavljal uho.

»Mislim,« je zaključila Diana Poatješka, da bi bilo prav dobro, ako bi prav pazno nadzorovali stražni paviljon...«

»Stražni paviljon!«

»Da! Upravičeno se nadejam, da bo kmalu začel delati tamkaj nočne posete... in menim, da bi se lahko okoristili z enim izmed teh posetov...«

»To mi zadošča, madam!« je dejal Žarnak in se globoko poklonil Diani Poatješki.

Nato je odšel.

Ko je ostala Diana Poatješka sama, se je pogreznila v tisto mrklo sanjarije, ki smo ga omenili že prej.

O čem je premišljala?

Ali se je borila v poslednjem krču svoje vesti z zločinsko nakano... Ali je pripravljala samo zadnje dejanje te drame, s katero se je upala polastiti kraljeve krone?

Celo uro je premišljala tako. Nato se je zazdelo, da se je prebudila. Pogledala se je v ogledalo, opazovala v njem par trenutkov črto svojega usmeva, pozvala nato eno izmed svojih najljubših spremljevalk in odšla k prestolonasledniku Henriku, ki ga je našla zahajajočega ob oknu in bobnajočega koračnico po steklih, dočim je njegova mlada žena Katarina, obdana od celega dvora dam in plemičev, poslušala balade, ki jih je prepeval pesnik Klemen Marot s svojim lepim gorkim glasom.

Ko je vstopila Diana Poatješka, je nadela Katarina De Medicis svoj najbolj smehljajoči obraz ter ji mignila z roko, naj sede k njej: počaščenje, ki se mu Diana Poatješka ne bi mogla ubraniti, da je ni zapazil tisti trenutek prestolonaslednik Henrik in zaklical:

»Evo moje Egerije!... Stopite bliže, madam, da vam povem, kako se dolgočasim.«

»To pa ni baš laskavo za mojstra Marota,« je dejala Katarina, skrivaje svojo nejevoljo s čudovito spretnostjo.

Prestolonaslednik pa, ne meneč se za svojo ženo, ne z Marota, ne za ostalo sijajno družbo, je bil prijel Diano za roko in jo posadil poleg sebe, nedaleč od skupine, ki jo je tvoril pesniški dvor Katarine.

»Dolgočastite se Henrik,« je dejala Diana Poatješka s tihim glasom. »Slutila sem to... zakaj čudne sanje so me napobile k vam...«

»Sanje? Povejte mi jih. Jaz obožujem sanje.«

»Videla sem vas žalostnega... žalostnega do smrti...«

»To je itak moja navada,« je rekel Henrik trpko.

»Kakšen je bil tisti vzrok?...«

»Ne vem, ali bi si upala... Preveč strašno je.«

»Eh, saj so vendar samo sanje!«

»Da: toda v mojih sanjah niste bili brez vzroka tako žalostni.«

»Prav imate. Povedati vam hočem torej, da boste videli, kako malo se je čuditi, če sem prišla k vam tako prestrašena...«

»Pa se mi res dozdeva, da ste nekako razburjeni; in tudi bledi ste, vi, ki imate navadno tako lepo barvo.«

»To ni nič čudnega,« je dejala Diana. »Samo sanje so me zmedle tako.«

»Tak kakšne so bile vaše sanje?«

»Izprehajala sem se po parku. Bila je noč, in jaz sem bila sama; če se ne motim, sem šla na sestanek, ki ste mi ga bili vi napovedali...«

»Draga Diana!«

»In misel na ta sestanek je postala zdajci opredelenejša. Zdelo se mi je, da sem se hudo zakesnela in napela sem vse moči, da pospešim korake proti kraju najinega sestanka, če se ne motim proti stražnemu paviljonu... Toda, bolj kot sem hotela hiteti, težje sem prihajala naprej...«

»To je vedno tako v slabih sanjah.«

»Da: toda moje sanje postajajo tukaj še bolj zavozlane. Ko nisem mogla steči proti stražnemu paviljonu, sem zaklicala in zakričala na glas. In takrat vas zagledam: stopili ste izmed dreves, toda bili ste bledi in ihteli ste... In ko ste prišli mimo mene, ste mi rekli: Velika nesreča se je zgodila: Moj oče je mrtev!«

»Ah, ah!« je dejal prestolonaslednik, motreč ljubimko pozorneje kakor prej.

»Tisti hip,« je dejala Diana Poatješka, »vidim prihajati več mož z nosilnicami, na katerih je ležal kralj. Sredi prsi je imel strašno rano, skozi katero mu je bila iztekla vsa kri. In eden izmed mož me je nagovoril, kakor ste me nagovorili vi, rekoč: velika nesreča se je zgodila. Kralja so umorili!«

»Ali ni bil samo mrtev, marveč umorjen?« je vprašal prestolonaslednik mrzlo.

»Da, Henrik in jaz sem se spomnila v svojih sanjah, da ste postali vi s tistim hipom kralj francoski.«

Prestolonaslednik se je zdrznil.

»Toda,« je zaključila Diana, »videla sem vas tako žalostnega nad to nesrečo, da se nisem mogla veseliti, ko ste zasedli prestol... Slišala sem, kako so kričali okrog vas: Živel kralj Henrik! in takrat sem se zbudila.«

»To so res čudne sanje... Pravijo, da so sanje včasih bližnje predhodnice resničnosti...«

Diana Poatješka je molčala v vidni zamišljenosti. Čakala je, da si stvori predsednik svoje mnenje.

»Ako bi bilo usojeno,« je povzel Henrik, »da se vaša slutnja kmalu uresniči, bi bila res velika nesreča. Tako, kako naj se upiram sklepom neba? Ako bi me pozval Bog jutri na francoski prestol, mislim, da bi storil velike reči. Obnovil bi viteštvo, ki izginja danes... S turnirji bi se pripravljali na velike vojne, ki bi jih začel kasneje, da pomorem slabjšim narodom proti močnejšim... Da, Diana, v veste, kako grizem pcvodec in kako se mrcvarim v brezdelju... Kajti moj oče me je doslej še vedno odriaval od vlade. Toda morabit ne bo mogel nikoli vtelesiti svojih viteških misli morda bom vedno primoran, tolažiti se s čitanjem starodavnih junaštev nad mrklm življenjem, ki ga živim. Nikarite misliti, da si želim kraljeve smrti... Narobe: Bog mu podaljšaj dni na škodo mojih, ako je treba.«

(Dalje prih.)

Iščem profesorja ali profesorico,

ki bi poučevala deklico z dovršeno osnovno šolo v Zagrebu za sprejemni izpit za I. razred gimnazije. Ponudbe Gosposka ul. 52 II. levo. 2252

Kumarce za vlaganje

prodaja vsako količino po Din 4 za kg. Vrtnarstvo Mermolja, Št. Ilj pri kolo-dvoru. 2234

Šoterji!

Kdo mi najde kupca za avtomobil, da ga prodam, dobi lepo nagrado! Natančnejše informacije pri sobarici hotela »Zamorc«, Maribor. Auto je v odličnem stanju. 2255

Redka prilika!

Auto »Minerva« kupe 4 cilindri registrovan, poraba 16 l bencina, popolnoma brezhiben, radi odpotovanja poceni na prodaj. Vprašati pri sobarici hotela »Zamorc«, Maribor. 2254

Dva lepa lokala,

zelo pripravna za obrtnika ali skladišče, pod lokalom lepe kleti po primer-ni ceni oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2195

Dve sobi in kuhinjo

v centru mesta in bližini kolodvora iščem. Ponudbe pod »Stanovanje« na upravo »Večernika«. 2253

JESENSKI VELESEJEM V LIPSKEM
od 30. avg. do 3. sept. 1931

Sejem vzorcev v 40 sejmskih palačah v notranjem delu mesta. Sejem za stavbinske, hišne in pogonske potrebščine na odprtih hodnikih 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 na razstavnem prostoru. Obilna, pregledno razporejena ponudba! Zahtevajte pojasnila in podatke o ugodnostih in potnih olajšavah pri

W. ERKEN-U, ZAGREB

Starčevićev trg 61. Telefon 75-91. Brz. nasl.: Erkenag Zagreb ali pa pri: **Oficijelni pisarni lipskega sejma** Beograd, Knez Mihailova ulica 33

Peramentni papir
dobite pri
TISKOVNI ZADRUGI,
Maribor, Aleksandrova 13

Gambrova avorana, najlepši senčnati vrt, izborna kuhinja, abonma kosilo in večerja Din 12.50, vedno sveže Tscheligijevo pivo. 2215

Lepo, opremljeno sobo

iščem za takoj. Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 2256

Papir in pisarniške potrebščine

kupite najcenejše pri Tiskovni zadrugi. Maribor, Aleksandrova c. 13. 2189